

**EXECUTIVE SUMMARY ON
DRAFT ENVIRONMENTAL MANAGEMENT PLAN**

FOR

SAND GHATS

AT

NANDURBAR DISTRICT

STATE – MAHARASHTRA

FOR PUBLIC HEARING FOR 05 SAND GHATS

PROPONENT

DISTRICT MINING OFFICER, COLLECTOR OFFICE, NANDURBAR

CONSULTANT

ENVIRO TECHNO CONSULT PRIVATE LIMITED

68, MAHAKALI NAGAR-2
NEAR MANEWADA SQUARE
NAGPUR 440 024

December 2022

Introduction :

District Collector, Nandurbar intends to auction sand ghats and appointed District Mining Officer Nandurbar as project proponent as per sand mining guidelines dated 28.01.2022. Total 05 sand ghats are identified by Taluka level Technical Committee chaired by Tahsildar and Dy. Engineer Irrigation, Junior Geologist, Directorate of Geology and Mining, Junior Geologist G.S.D.A., representative of Maharashtra Pollution Control Board for scooping of sand by manual method.

List of sand ghats proposed for auction prior environmental clearance are as below

Table 1.0 Details of Sand Ghat :

Table 1.0 Details of Sand Ghat :

Sr. No.	Taluka	Name of Sand Ghat	Name of Village	Name of River/Stream	Nearest Gut no.	Dimensions of Sand Ghat			Area of sand Ghat in Ha.	Sand Proposed for scooping in Brass	Length of Approach Road in m.	Width of Approach in m	No. of Workers	No. of Tractors	No of Trees along Bank	No of Trees along village Road	Water Requirement in cum/day	EMP cost in Rs.
						Length In m	Width In m	Depth In m										
1	Shahada	Kauthal Tasa	Kauthal Tasa	Tapi	1/1,1/2	325	60	2	1.95	13781	260	6	38	27	65	260	1.760	8.41
2	Shahada	Kurhavad Tasa	Kurhavad Tasa	Tapi	1/1,1/2,1/3	250	85	2	2.125	15018	740	6	38	28	50	300	1.760	9.33
3	Nandurbar	Arale	Arale	Tapi	180,181	200	75	2	1.50	10601	370	6	38	21	60	370	1.760	9.89
4	Nandurbar	Amalthe	Amalthe	Tapi	126-129	125	80	2	1.00	7067	870	6	38	28	110	870	1.760	16.03
5	Nandurbar	Savalda	Savalda	Tapi	61	120	80	2	1.00	6784	838	6	38	27	60	840	1.76	11.89

● **Status of Statutory Clearances for Sand Ghat**

Name & Address of Allottee	District Mining Officer Nandurbar / Successful Bidder Nandurbar District, Nandurbar
Status of the lease	New, Individual/ Project Proponent/Succesful Bidder for auction of sand ghat by District Collector Nandurbar.
Mineral for which lessee intends to mine	Ordinary Sand for Construction purpose
Name & Address of the Prospecting Agency	Taluka level Technical Committee chaired by Tahsildar and Dy. Engineer Irrigation, Junior Geologist, Directorate of Geology and Mining, Junior Geologist G.S.D.A., representative of Maharashtra Pollution Control Board.
Grampanchayat NOC	Received from Gramsabha as per public consultation procedure defined in sand mining guidelines of Maharashtra State dated 28.01.2022.
Plan Period for Activity	Up to one year from the date of allotment of sand ghat or up to scooping of Allotted/Permitted quantity mined out, whichever is earlier excluding stipulated monsoon period between 10 June -30 September

● **Method of Mining :**

The mining will be manual opencast mining method of scooping using simple tool like spade/pawdas.

- a. Over burden/Soil Removal:
No overburden/Soil is anticipated.
- b. Scooping of Sand /Loading
The ordinary sand will be loaded manually by labours.
- c. Hauling
Ordinary sand is transported through tractors /trucks with permissible quantity.
- d. No machinery will be utilized.
- e. Period of scooping of sand will be for one year excluding monsoon period of 10th June -30th Sept or as defined by district collector.

Executive summary Nandurbar Sand Ghats

- About 38-48 labours per sand ghat will be required.
- The site services will be provided by allottee/Successful Bidder, Office, First Aid and Rest Shelters will be temporarily constructed 20m away from the bank of river.
- Applied area for sand extraction is covered by dark basalt and which has been derived/ transported from black basalt of surrounding flat and well tilled area. The sand of the applied area is found to be underlain by dark basalt of the river bed.
- Anticipated Environmental impacts and Management Plan

A summary of air pollution control measures is given below:

S. No	Impact Source	Impact	Control measure
1	Transport Road	On Air Quality On Land / Rd stability/ Rd degradation	<ul style="list-style-type: none"> ● Compaction, gradation and drainage on both sides & development of green belts ● Proper maintenance. ● Regular water spraying. ● Avoiding over filling of tractor and consequent spillage on the roads ● Air quality will be monitoring at impacted village.
2	Truck/ Tractor Movement	Air Quality	<ul style="list-style-type: none"> ● No overloading of trucks. ● Sand carrying trucks will be effectively covered by tarpaulin to avoid escape of fines to the atmosphere. ● Enforcing speed limit. ● Regular monitoring of the exhaust fumes. ● No Engine of tractor/truck will be kept on during the filling. ● If possible entry be restricted to river bed
3	Ramp and Sand Reach	Mining Operations	<ul style="list-style-type: none"> ● Regular ramp Inspection and Ramp maintenance ● Provision of dusk masks. ● Mining will be done during day time between fixed

Executive summary Nandurbar Sand Ghats

			hours only.
4	Bank Management	Bank Erosion/ Flood Plain management	<ul style="list-style-type: none"> • Green belt along bank • Plantation of wide leaf tall trees on banks and grass along slanting portion of bank.

● **Occupational Health and Services**

1	Occupational Health & Safety Measures to Control Dust Inhalation	Safety of Workers and Mining Operations	<ul style="list-style-type: none"> • Providing a working environment that is conducive to safety & health • The management of occupational safety & health is the prime responsibility of mine owner. • Provision of necessary personal protective equipments • Ensuring employees at all levels receive appropriate training and are competent to carry out their duties and responsibilities • Provision of First Aid and Drinking Water, Temporary rest Room
---	--	--	--

● **Noise control measures will be provided in the proposed crushing and screening plant.**

- In addition, personnel working near high noise level generating sources will be provided with ear muffs
- No equipment generating Noise excluding tractor/truck will be permitted.
- No tractor engine will be kept idle.
- Conduct periodic audiometric tests for employees working close to high noise generating areas such as compressors, the loading and unloading sections, etc
- Provision of PPE's will be made and their proper usage will be ensured for hearing protection of the workers as well as visitors.

● **Traffic Management**

- The mineral transporting vehicles will be registered with the forest department/revenue department and only registered vehicles will be used for mineral transport.
- The PUC certificate for exhaust emissions for all the transport vehicles will be made mandatory.
- All the vehicles will be properly maintained to control emissions and noise generation.
- Drivers of all the vehicles will strictly follow traffic rules.
- Speeds of the mineral transport vehicles will be regulated.
- Overloading of the tractors will not be allowed
- The mineral transporting tractors will be properly covered with tarpaulin to avoid fugitive emissions.
- Batch transport system will be adopted in consultation with the other sand ghat operators in the area to avoid excess traffic at a time on the road.
- Mineral transportation will be done only during day time only.
- Strict action will be taken against any driver, who do not comply the traffic rules.

● **Plantation program**

It is proposed to plant local species during the monsoon period along bank of river and village roads.

List of Species Proposed for green Belt Development

Local species like Neem, peepal, subabhul, Karanj, Gulmohar etc will be planted.

- Successful Bidder/ Sand Ghat allottee will implement the Environmental Management Plan for the amount as per Table 1.0 on his own.

Successful Bidder/ Sand Ghat allottee will submit compliance to terms of conditions stipulated in the prior environmental clearance to the District Mining Officer and respective Tahsildar with

the expenses made on implementation of environmental management plan.

District Mining Officer/respective Tahsildar will monitor the implementation of approved environmental management plan along with District Level Committee headed by District Collector as stipulated in Sand Mining Rules 2022.

कार्यकारी सारांश

रेती उत्खननाच्या पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखड्याचा मसुदा

जिल्हा नंदुरबार , महाराष्ट्र राज्य

(नंदुरबार जिल्ह्यातील प्रस्तावित ०५ रेती घाटांच्या पर्यावरणीय
जनसुनावणीकरिता)

प्रकल्प प्रवर्तक

जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नंदुरबार

पर्यावरण सल्लागार

एन्व्हायरो टेकनो कंसल्ट प्रायव्हेट लिमिटेड
६८, महाकाली नगर -२
मानेवाडा चौकाजवळ ,
नागपूर ४४००२४.

डिसेंबर २०२२

१.० प्रस्तावना

मा. जिल्हाधिकारी नंदुरबार यांनी रेती/वाळू निर्गमीतीचे धोरण दि. २८.०१. २०२२ अनुसार ० ५ रेती घाट उत्खननासाठी प्रस्तावित केलेले असून जिल्हा खनिकर्म अधिकारी नंदुरबार यांना विविध अनुमती घेणेकरिता प्रकल्प प्रवर्तक म्हणून नेमलेले आहे.

सदर ०५ रेती घाट तालुकास्तरावर मा. तहसीलदार यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या व भुवैद्यन्यायिक, म. प्र.नि.म.यांचे प्रतिनिधी, जलसंधारण विभागाचे प्रतिनिधी असलेल्या तालुका तांत्रिक समिती द्वारे ओपन कास्ट पद्धतीने घमेले, पावडे यांच्या साहाय्याने उत्खनन करण्याचे प्रस्तावित केलेले आहे.

पर्यावरण अनुमतीसाठी प्रस्तावित ०५ रेती घाटांची यादी खालील प्रमाणे आहे.

प्रस्तावित ०५ रेती घाटांची यादी खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	तालुका	रेती घाट	गावाचे नाव	नदी/नाला	जवळील गट न.	घाटाची ला.*रु.*खोली. मी ³			क्षेत्र हे. मध्ये	रेती ब्रास मध्ये	हौलेज लांबी (मी.)	हौलेज रुंदी (मी.)	कामगार संख्या	ट्रॅक्टर संख्या	नदी किनारा झाड वृक्षारोपण	हौलेज रोड वृक्षारोपण	पाणी मी ³ /दिवस	पर्यावरण व्यवस्थापन अंदाजे खर्च रु. लक्ष मध्ये
						लांबी (मी.)	रुंदी (मी.)	खोली (मी.)										
१	शहादा	कौठळ ता.	कौठळ ता.	तापी	१/१,१/२	३२५	६०	२	१.९५	१३७८१	२६०	६	३८	२७	६५	२६०	१.७६०	८.४१
२	शहादा	कुर्हावद	कुर्हावद	तापी	१/१,१/२,१/३	२५०	८५	२	२.१२५	१५०१८	७४०	६	३८	२८	५०	३००	१.७६०	९.३४
३	नंदुरबार	अराळे	अराळे	तापी	१८०,१८१	२००	७५	२	१.५०	१०६०१	३७०	६	३८	२१	४०	३७०	१.७६०	९.८९
४	नंदुरबार	अमळथे	अमळथे	तापी	१२६-१२९	१२५	८०	२	१.००	७०६७	८७०	६	३८	२८	११०	८७०	१.७६०	१६.०३
५	नंदुरबार	सावळदा	सावळदा	तापी	६१	१२०	८०	२	१.००	६७८४	८३८	६	३८	२७	६०	८४०	१.७६	११.८९

नंदुरबार जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- रेतीघाटांसाठी प्राप्त आवश्यक अनुमती/परवानग्या व गोषवारा.

प्रकल्प प्रवर्तक	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी नंदुरबार.
प्रकल्प स्थिती	नवीन, प्रस्तावित रेती घाट
उत्खनन करावयाचे खनिज	रेती/वाळू (बांधकाम योग्य)
रेतीघाट प्रस्तावित करणारी समिती	मा. तहसीलदार यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या व भुवैद्यन्यायिक, म.प्र.नि.म. यांचे प्रतिनिधी, जलसंधारण विभागाचे प्रतिनिधी असलेल्या तालुका तांत्रिक समिती
ग्रामपंचायत ना हरकत	ग्रामपंचायतीकडून वाळू निर्गमीतीच्या धोरणानुसार प्राप्त
उत्खननाकरिता ठरवून दिलेला कालावधी	दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता जास्तीत जास्त १ वर्ष.

- प्रस्तावित उत्खनन पद्धत :

रेती उत्खनन टोपले, पावडे द्वारे मजुरांकरवी करण्याचे प्रस्तावित आहे.

अ. मातीचे ढिगारा किंवा मातीचे उत्खनन करता येणार नाही.

ब. रेती उत्खनन टोपले, पावडे द्वारे मजुरांकरवी करण्याचे प्रस्तावित आहे.

क. उचललेली रेती ट्रॅक्टर द्वारे वाहण्याचे प्रस्तावित आहे.

ड . ट्रॅक्टर वगळता कोणतीही अवजड व यांत्रिक मशीनरी उपयोगात आणता येणार नाही.

इ. उत्खननाकरिता ठरवून दिलेला कालावधी हा दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता जास्तीत जास्त १ वर्षाकरिता प्रस्तावित आहे.

नंदुरबार जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

● वायू प्रदूषण उपाय योजना

अ. क्र	प्रदूषणाचे स्रोत	अपेक्षित परिणाम	व्यवस्थापन योजना
१	ट्रान्सपोर्ट रोड/रेती वहन मार्ग	हवा गुणवत्ता /जमिन रास्ता मजबूती रस्त्याचा न्हास	<ul style="list-style-type: none"> ●वहन मार्गाचे मजबूती करण ● वहन मार्गाची देखभाल ● ट्रॅक्टर मध्ये मान्यताप्राप्त क्षमतेनुसार खनिज वहन ● उत्खनन कालावधी दरम्यान हवा दर्जा तपासणी
२	ट्रक/ट्रॅक्टर यांचे चलन	हवा दर्जा /गुणवत्ता	<ul style="list-style-type: none"> ●मान्यता प्राप्त क्षमते पेक्षा ट्रॅक्टर मध्ये खनिज न भरणे ●रेती वाहन करणाऱ्या ट्रॅक्टर ट्रॉलीज टरपोलिन ने वहन दरम्यान झाकणे. ●वाहनांना गती नियंत्रक बसविणे. ●रेती घाटावर रेती ट्रॅक्टर मध्ये भरताना इंजिन बंद ठेवणे.
३	रेती घाट व रेती घाट मार्ग	उत्खनन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ● रेतीघाट होलेज मार्गाची वारंवार दुरुस्ती व देखभाल ●कामगारांना डस्ट मास्क देणे. ● रेती उत्खनन व वहन दिवसाचं करणे
४	नदी किनाऱ्याचे व्यवस्थापन	नदी किनाऱ्याची झीज पूर रेषा व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> ● नदी किनाऱ्यावर झाडे लावणे ● नदी किनाऱ्याच्या उतारावर हिरवळ(ग्रास) लावणे

● व्यवसाय, आरोग्य व सेवा योजना

१	धूळ कन श्वसन विषयी व्यवसाय सुरक्षितता, आरोग्य व सेवा योजना	कामगारांची सुरक्षितता व उत्खनन	●कामगारांसाठी पर्यावरण पूरक व सुरक्षित वातावरण तयार करणे. ●असे वातावरण व उपाययोजना अंमल बजावणीसाठी मान्यता प्राप्त निविदाधारक/ठेकेदार उपाययोजना करेल. ●कामगारांना वैयक्तिक संरक्षण उपकरणे प्रदान करण्याचे प्रस्तावित आहे. ●कामगारांना आवश्यक प्रशिक्षण देण्याचे प्रस्तावित आहे. ●प्रथमपचार पेटी, पिण्या योग्य पाणी ,तात्पुरत्या निवार्याची सोय करण्याचे प्रस्तावित
---	---	-----------------------------------	--

● ध्वनी प्रदूषण

- कामगारांना कांन बुचे देण्याचे प्रस्तावित आहे
- ट्रॅक्टर/ट्रक व्यतिरिक्त कोणत्याही ध्वनी प्रदूषण करणाऱ्या मशीनरी प्रतिबंधित आहेत.
- ट्रॅक्टर चे इंजिने रेतीघाटावर रेती भरते वेळेस बंद ठेवण्यात येईल
- कामगारांची आरोग्य विषयक तपासणी करण्यात येईल.
- कामगारांना व अभ्यंगताना वैयक्तिक संरक्षक उपकरणे देण्यात येईल.

●वाहतूक व्यवस्थापन

- खनिज वाहतूक करणारे वाहन फॉररेस्ट व महसूल विभागाकडे नोंदणीकृत करणे प्रस्तावित आहे.
- अश्या सर्व वाहनाकडे प्रदूषण नियंत्रण प्रमाणपत्र असण्याचे बंधनकारक असेल.
- अशी सर्व वाहने ध्वनी उत्सर्जन व धूळ/इतर उत्सर्जन संबंधी मानक द्वारे उच्च प्रतीच्या देखभाली खाली प्रमाणित असतील.
- असे सर्व वाहनचालक वाहतुकीसंबंधी नियमांचे पालन करण्यास बध्य असतील.
- अश्या सर्व वाहनांची गती नियंत्रित केलेली असेल.
- क्षमतेपेक्षा जास्त खनिजाचे वाहन करता येणार नाही.
- खनिज वाहन करणाऱ्या वाहनांचे खनिज टरपोलिन ने झाकण्याचे प्रस्तावित आहे.
- इतर रेती ठेकेदारांसोबत समनव्यय साधून रेतीचे वाहन करण्याचे प्रस्तावित आहे जेणेकरून वाहतुकीचा खोळंबा होणार नाही.

●वृक्षारोपण योजना

- मान्सून दरम्यान (दि. १० जून ते ३० सप्टेंबर) नदी किनाऱ्यावर व वाहन मार्गावर झाडे लावण्याचे प्रस्तावित आहे.
- नीम, पिंपळ, करंज, गुलमोहर अशी स्थानिक झाडे लावण्याचे प्रस्तावित आहे.
- मान्य निविदाधारक/रेती ठेकेदार ह्या पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेचे टेबल करा. १ अनुसार दिलेल्या व्यवस्थापन अंदाजानुसार क्रियान्वयन करण्याचे प्रस्तावित आहे.

नंदुरबार जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- मान्य निविदाधारक /रेती ठेकेदार सादर पर्यावरण व्यवस्थापन योजना क्रियान्वयनाचा अनुपालन अहवाल जिल्हा खनिकर्म अधिकारी , तत्सम तहसीलदार यांना सादर करेल.
- जिल्हा खनिकर्म अधिकारी/तत्सम तहसीलदार हा पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेच्या क्रियान्वयनाची वेळोवेळी खात्री करतील व मा. जिल्हा अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीला अहवाल वाळू निर्गमिती च्या धोरण मध्ये सुचविल्याप्रमाणे सादर करतील.